Beylikten Cihan Devletine: Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu ve Genişlemesi

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **26 Ağustos 1071 Malazgirt Savaşı** ile Anadolu'nun kapıları Türklere açılmış; Türkiye Selçuklu Devleti ve Anadolu Türk beylikleri Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasında rol oynamıştır.
- XIII. yüzyılda Türkiye Selçuklu Devleti zayıflayınca Anadolu'da birçok Türk beyliği kuruldu. **Osmanlı Beyliği**, Anadolu'nun kuzeybatısında **Söğüt** ve çevresinde, Doğu Roma (Bizans) sınırında kuruldu; bu konum fetihlere uygun bir ortam sağladı.
- **Osman Bey:** Doğu Roma sınırındaki kaleler alındı. **Orhan Bey:** Bursa alındı ve başkent oldu; İznik ve İzmit fethedildi; Karesioğulları'nın katılmasıyla denizcilik başladı, Rumeli'ye geçildi. **I. Murad:** Edirne alınıp başkent yapıldı; çeyiz ve satın alma yoluyla Anadolu'da topraklar kazanıldı.
- **Fatih Sultan Mehmed:** 1453'te İstanbul fethedildi ve başkent oldu. **Yavuz Sultan Selim:** Doğuda ve güneyde genişlendi, Mısır alındı. **Kanuni Sultan Süleyman:** Avrupa, Asya ve Afrika'da geniş topraklara hâkim olundu; devlet en güçlü dönemlerinden birini yaşadı.
- Osmanlı'nın kısa sürede büyümesinde fetihler, izlenen politikalar, coğrafi konumun avantajları ve **Anadolu Türk siyasi birliğinin** sağlanmasına verilen önem etkili olmuştur.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Boşlukları doldurunuz.
a) Anadolu'nun kapılarını Türklere açan savaş 1071 yılında yapılan ..... Savaşı'dır.
b) Osmanlı Beyliği Anadolu'nun kuzeybatısında ..... ve çevresinde kurulmuştur.

2 Aşağıdaki şehirleri Osmanlı Devleti'nin başkenti oldukları sıraya göre yazınız.
İstanbul – Bursa – Edirne

3 Doğru (D) ya da yanlış (Y) olarak işaretleyiniz.
(...) Osmanlı Beyliği Doğu Roma (Bizans) sınırında kurulmuştur.
(...) Bursa, Orhan Bey Dönemi'nde fethedilmiştir.
(...) İstanbul, Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde fethedilmiştir.
(...) Karesioğulları'nın katılmasıyla Osmanlı'da denizcilik faaliyetleri başlamıştır.

4 Aşağıdaki padişahları dönemlerinde yaşanan gelişmelerle eşleştiriniz.
1) Orhan Bey 2) I. Murad 3) Fatih Sultan Mehmed 4) Kanuni Sultan Süleyman
a) İstanbul'un fethi b) Edirne'nin başkent olması c) Bursa'nın başkent olması ç) Devletin Avrupa, Asya ve Afrika'da en geniş sınırlara yaklaşması

5 Malazgirt Savaşı'ndan sonra Anadolu'da ne gibi değişiklikler olmuştur? **İki** tanesini yazınız.

6 Osmanlı Beyliği'nin ilk kurulduğu dönemde komşusu olan ve fetihlerin yöneldiği devlet aşağıdakilerden hangisidir?

A) Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu
B) Memlük Devleti
C) Safevi Devleti
D) Macar Krallığı

7 Aşağıdaki zaman şeridinde soru işaretiyle gösterilen olayı yazınız.

8 I. Murad Dönemi'nde Anadolu beyliklerinden **savaş dışındaki** hangi yollarla toprak kazanılmıştır?

9 Rumeli'ye geçilerek Avrupa'daki ilk fetihlerin yapılması hangi padişah döneminde gerçekleşmiştir?

A) Osman Bey B) Kanuni Sultan Süleyman C) Yavuz Sultan Selim D) Orhan Bey

10 "Cihan devleti" kavramını kısaca açıklayınız.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Aşağıdaki zaman şeridine göre verilen bilgilerden hangisi **yanlıştır**?

A) Malazgirt Savaşı XI. yüzyılda yapılmıştır.
B) Mısır'ın fethi XVI. yüzyılda gerçekleşmiştir.
C) İstanbul'un fethi ile Preveze Deniz Zaferi aynı yüzyıldadır.
D) Osmanlı Beyliği'nin kuruluşu XIII. yüzyılın sonlarındadır.

12 Osmanlı Beyliği'nin kurulduğu yerin sağladığı **avantajları** ve **olası zorlukları** aşağıdaki tabloya birer örnekle yazınız.

Güçlü yön / Fırsat	Zayıf yön / Tehdit
.....	.....

13 Bursa'nın fethedilip başkent yapılmasının Osmanlı Beyliği'ne katkılarından **ikisini** yazınız.

14 Başkentin Bursa'dan Edirne'ye, sonra İstanbul'a taşınması Osmanlı Devleti'nin fetih politikası hakkında neyi gösterir?

A) Devletin fetihleri yalnızca doğuya yönelmiştir.
B) Devletin fetihleri batıya, Balkanlar yönüne yoğunlaşmıştır.
C) Devlet fetih yapmaktan vazgeçmiştir.
D) Devlet yalnızca denizlerde genişlemiştir.

15 Anadolu Türk siyasi birliğinin sağlanmasına önem verilmesi Osmanlı Devleti'nin cihan devleti olmasına nasıl katkı sağlamıştır?

16 Aşağıdaki akışta Osmanlı Devleti'nin büyüme süreci gösterilmiştir. Boş kutuya uygun ifadeyi yazınız.

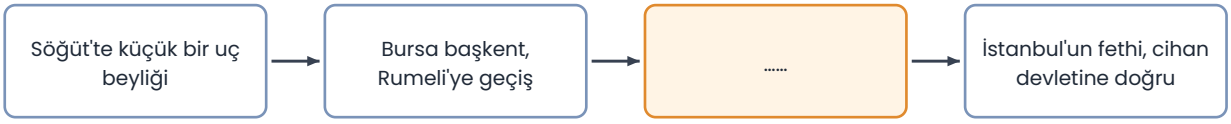

17 Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin **Yavuz Sultan Selim** Dönemi'ndeki genişleme yönlerini doğru gösterir?

A) Batı ve kuzey B) Yalnızca batı C) Yalnızca kuzey D) Doğu ve güney

18 Osmanlı Devleti'nin kısa sürede büyümesini sağlayan etkenleri gösteren kavram haritasında boş kutuları doldurunuz.

19 Malazgirt Savaşı ile İstanbul'un fethi arasında kaç yıl vardır? Bu iki olay arasında Anadolu'da hangi siyasi yapılar kurulmuştur?

20 Karesioğulları Beyliği'nin Osmanlı Devleti'ne katılmasının **deniz** ile ilgili sonucu hangisidir?

A) Osmanlı donanması tamamen dağılmıştır.
B) Osmanlı'da denizcilik faaliyetleri başlamıştır.
C) Başkent Edirne'ye taşınmıştır.
D) Mısır fethedilmiştir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 "Söğüt çevresinde küçük bir uç beyliği olarak ortaya çıkan Osmanlılar, yaklaşık iki yüzyıl içinde üç kıtada toprakları olan bir devlet hâline geldi."
Bu dönüşümde etkili olan **üç** etkeni açıklayınız.

22 Zaman şeridindeki olaylardan hangileri **aynı yüzyılda** gerçekleşmiştir?

A) Mısır'ın fethi – Preveze Deniz Zaferi
B) Bursa'nın fethi – İstanbul'un fethi
C) Malazgirt Savaşı – Osmanlı Beyliği'nin kuruluşu
D) İstanbul'un fethi – Mısır'ın fethi

23 "Osmanlı Devleti, fethettiği şehirleri başkent yapmayı tercih etmiştir."
Bu tercihin devlete sağladığı **siyasi** ve **askerî** yararları açıklayınız.

24 Aşağıdaki durumlardan hangisi Osmanlı Devleti'nin Anadolu'da **barışçıl yollarla** toprak kazandığını gösterir?

A) Bursa'nın kuşatılarak alınması
B) İstanbul'un fethi
C) Bir beylikten gelin olarak gelen prensesin çeyizi olarak toprak alınması
D) Mısır Seferi

25 Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde Osmanlı Devleti'nin Akdeniz'de ve önemli ticaret yollarında etkinliğini artırması, devlete hangi alanlarda güç kazandırmıştır? Açıklayınız.

26 Bir öğrenci "Osmanlı Devleti yalnızca savaş gücüyle büyümüştür." demiştir. Bu görüşün **eksik** olduğunu kanıtlayan **iki** örnek yazınız.

27 Aşağıdaki bilgilerden hangisi **olgu** değil **yorumdur**?

A) Bursa, Orhan Bey Dönemi'nde başkent olmuştur.
B) Osmanlı'nın en başarılı padişahı Kanuni Sultan Süleyman'dır.
C) Edirne, I. Murad Dönemi'nde başkent yapılmıştır.
D) İstanbul 1453 yılında fethedilmiştir.

28 Osmanlı Beyliği ile aynı dönemde kurulan diğer Türk beyliklerinin Osmanlı kadar büyüyememesinin nedenleri neler olabilir? **İki** tahmin yürütünüz.

29 Aşağıdaki olayların kronolojik (eskiden yeniye) sıralaması hangisinde doğru verilmiştir?
I. Edirne'nin başkent olması **II.** Malazgirt Savaşı **III.** Bursa'nın fethi **IV.** Mısır'ın fethi

A) II – I – III – IV B) III – II – I – IV C) II – III – I – IV D) I – II – III – IV

30 Malazgirt Savaşı'nın Osmanlı Devleti'nin kurulmasına **dolaylı** katkısını açıklayınız.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**